

Посебан део

Ортачко друштво

Појам – ортаци одговарају неограничено солидарно

Одговорност новог ортака – и за „старе“ дугове друштва

Диспозитивност законских одредби о ОД

Број чланова – бар два

Делатност – свака, осим резервисане за други облик друштва (нпр. банке)

Општи акти

- врсте оснивачки уговор, може и уговор ортака (нема овере, сви ортаци, не региструје се) и др.

- измена - једногласношћу

- хијерархија – сагласност са оснивач. уговором

Улог – сваки облик (и рад)

Удео

- сразмерност улогу

- пренос: 1) унутрашњи – слободан 2) спољни – сагласност свих, иначе право на иступање преносиоца

Добит и губитак

- на једнаке делове

- право регреса исплатиоца дуга друштва од осталих ортака

Пословођење

- појам – руковођење редовним пословањем

- сваки ортак самостално (претпоставка)

- ограничења самосталности ортака – 1) ванредни посао - уз сагласност свих 2)

приговор другог ортака (одлучују сви)

- заједничко пословођење – кад је уговорено (сви)

- пренос овлашћења на пословођење – уз сагласност свих; пословођа одговара и за избор и за рад

- отказ – само из оправданог разлога

- одузимање – само одлуком суда и само због неспособности или тежих повреда дужности

Заступање – као пословођење

Права ортака

- учешће у добити – једнака деоба

- учешће у управљању – једна глава, један глас

- учешће у ликвидаци. остатку – сразмерно уделу

- право на обавештавање од осталих ортака

- право надзора рада осталих ортака и друштва

- право на награду за рад – ако је уговорено

- право на накнаду трошкова учињених за ОД

Обавезе

- уношење улога

- посебне дужности сваког ортака према ОД-у

Одлучивање – једногласно, ако није уговорена већина

Престанак друштва

- стат. пром., ликвидаци. и стечај

- смрт члана – ОД не престаје, осим кад је тако уговорено

- по одлуци суда

* по тужби ортака

* разлог – блокада у одлучивању и други важни разлози

Престанак својства ортака

- начини – смрт (престанак правног лица), иступање, искључење, пренос целог удела и други разлози у оснивачком акту
- смрт

* наследници постају ортаци само ако је то предвиђено оснивачим актом, а они прихвате

* иначе – удео умрлог се расподељује на остале ортаке сразмерно уделима

* ОД – исплаћује наследницима ликвидациону вредност удела оставиоца

* наследници траже да буду командитори, а ортаци одбију – право наследника да иступе уз исплату ликвидаци. вредности удела

- иступање

* право сваког и без оправданог разлога

* најаву 6 месеци пре краја године; престанак на крају године

* исплата ликвидационе вредности удела

- искључење – као из доо

Намирење личног повериоца ортака

- право повериоца да тражи од ОД намирење доспелог потраживања према ортаку

- ОД обавештава ортака

- ортак не намири?

* ОД може вољно да намири

* ортаку престаје чланство

* ОД му плаћа могући вишак ликвидационе вредности удела

* удео искљученог ортака – на једнаке делове осталим ортацима

* ОД неће да намири – судско намирење од ОД, али до ликвидационе вредности удела дужника

Командитно друштво

Појам – вишечлано друштво, најмање један члан (комплементар) одговара као ортак, а најмање један сноси ризик до вредности удела

Две врсте чланова

- комплементари – као ортаци

* учествују и личношћу и имовином у КД

* учествују у управљању, воде послове и заступају КД

* неограничена солидарна одговорност за КД

- командитори

* учествују само имовином у КД

* не учествују у управљању, не воде послове и не заступају

* не одговарају за дугове КД

Диспозитивност законских норми о КД

Општи акти – оснивачки уговор; може и уговор к-тара (као уговор ортака) и др.

Улози

- улози к-тара – као ортака

- улози к-тора – не у раду

- КД мора да има основни капитал, али минималан није прописан

Удели

- сваки члан сразмерно улогу

- пренос удела к-тара – 1) слободан на другог к-тара 2) потпун пренос на к-дитора или 3. лице – сагласност свих (оснивачки уговор везан за личност к-тара)

- пренос удела к-дитора – слободан

Добит и губитак – сразмерно уделу

Пословођење и заступање

- само к-тари (као ортаци)
  - право к-тора – да се успротиви ванредним пословима
- Обавештавање и надзор
- к-тари – као ортаци
  - к-тори – немају право на обавештавање, али имају на надзор
  - одговорност к-тора као к-тара: 1) лично име у пословном имену КД-а 2) пробијање правне личности

Приступање новог к-тора – сагласност свих чланова (оснив. уговор везан за личност к-тара)

Престанак својства члана

- смрт к-тара није разлог престанка друштва
- нема више једне врсте чланова – преостала врста прибавља за 3 месеца или мења облик друштва; иначе ликвидација.
- наслеђивање? – наследници ступају на место умрлог и к-тара, и к-тора
- наследници к-тара неће да буду к-тари – право на ликвидациј. вредност удела од КД

Престанак КД – као ОД

Друштво с ограниченом одговорношћу

Појам – утврђени капитал, подељен на уделе, чланови сnose само ризик...

Природа – друштво капитала; може и једночлано

Један члан – само један удео

Општи акти

- оснивачки акт
- * мења се већином свих по капиталу
- * сагласност члана за промену, коме се умањују права
- може и уговор чланова, али свих, иначе обавезује само уговорнике
- други општи акти (нпр. пословник скупштине)

Улози

- не у раду
- дужност уношења у целини; право друштва да вансудски искључи члана

Основни капитал

- минимал. кап. – 100 дин.
- промена одлуком скупштине – 2/3 по капиталу
- повећање

* начини – 1) новим улозима 2) из резерви или нераспоређене добити 3) претварањем потраживања 4) статусном променом припајања 5) уношењем додатних уплата

- * право пречег уношења улога постојећих чланова (нпр. из добити уместо дивиденди)
- смањење

* не испод миним. капит.

* само из прописаних разлога – 1) покривање губитака 2) повлачење и поништај удела 3) стицање сопственог удела и 4) др.

* обавеза претходне заштите поверилаца; као у стат. промени

* искључење заштите – 1) 1. и 2. стечајни ред и 2) обезбеђени повериоци 3) сви – кад нема потребе (нпр. покривање губитака)

* регистрација смањења – констит. дејство

* исплата члановима – 30 дана по регистр.

Чланска права

- основна – учешће у добити, управљању и ликвидационом остатку

- пратећа – располагање уделом, обавештавање и надзор
- Удео
- сразмерност – сразмерно улогу
- природа – није ХОВ; не сме јавном понудом
- стицање
- * регистрацијом по пуноважом основу (нпр. уговор, наслеђе)
- * забрана друштву да помаже члану да стиче удео (нпр. давањем зајма, јемства кредитору...); ништавост посла
  - врсте – искључиви, сувласнички и сопствени
  - сувласнички удео
- * сувласници – као један члан у односу са доо
- * обавеза заједничког пуномоћника; иначе губитак права гласа
  - сопствени удео
- * појам – удео који доо стекне од члана
- * забрана – стицање од себе
- * стицање само у прописаним случајевима – бесплатно, искључење, иступање, откуп од наследника, статусна промена...
  - * услови:
    - 1) потпуно уношење од члана, изузев кад га искључује и у статусној промени
    - 2) друштво не сме да остане без члана
    - 3) забрана да стиче од јединог члана (и делом)
    - 4) ако нето имовина падне испод основног капит. – обавеза смањења капит.
    - 5) регистрација
  - * режим – доо нема право гласа, не улази у кворум, нема учешће у добити
  - * привременост стицања – до 3 године (нпр. продаја члану или 3. лицу, расподела члановима); иначе поништај
    - поништај удела
  - * појам – радња укидања неког удела
  - * који удео? – сопствени или члана
  - * врсте поништаја: 1) добровољни (уз сагласност члана) и 2) принудни у прописаним случајевима (нпр. искључење, откуп од наследника)
    - * одлука – скупштина већином свих по капит.
    - * смањење капитала – обавеза кад нето имовина падне испод регистр. кап. (нпр. због исплате члану)
      - пренос удела
  - * појам – сваки посао располагања уделом (нпр. продаја, поклон, тестамент, залагање...)
    - * уговор о преносу – јавна исправа
    - * обавеза регистрације промене имаоца
    - * врсте – унутрашњи (слободан) и спољни (3. лицу)
    - * спољни пренос – право прече куповине осталих чланова; право прекупа
      - наслеђивање удела
    - * наследници постају чланови часом смрти оставиоца
    - * право откупа удела од наследника - само по оснивачком акту
    - * овлашћеник – доо или чланови
    - * трајање – 6 месеци по смрти
    - * цена – начин одређивања уређен оснивачким актом
      - залагање удела
    - * забрана члану да заложити друштву
    - * може другом члану или 3. лицу

* сагласност друштва за залагање – само ако је предвиђена оснивачим актом

* сагласност за залагање значи и сагласност за каснију могућу продају

Исплате члановима

- основи – учешће у добити, накнада вредности удела, враћање додатних уплата, враћање зајма...

- учешће у добити (дивиденда)

* обим – сразмерно уделу

* услови – 1) остварена добит и 2) скупштина одлучила да је дели у дивиденде (2/3 свих гласова)

* редослед расподеле добити – 1) покривање губитака 2) попуњавање обавезних резерви 3) остале сврхе, укључујући и дивид.

- ограничења плаћања: 1) не сме нето имовина испод основ. капит. 2) не сме више од добити у пословној години

- одговорност: 1) несавесни примаоци – обавезно враћају 2) савесни примаоци – враћају ако је нужно за исплату дугова доо 3) чланови који нису примили и чланови управе одговарају ако су гласали за исплату 4) савесни чланови који нису примили и чланови управе одговарају кад су тешком кривицом допринели (нпр. нису гласали против)

- застарелост – 5 год.; 10 год. за несавесног примаоца

Престанак чланства

- разлози: смрт, иступање, искључење, пренос целог удела и поништај удела

- момент – брисањем из регистра, одн. смрћу

- иступање

* појам – једностран раскид уговора од члана

* два начина – без и са навођењем разлога

* без навођења разлога – писмена изјава, нема накнаде удела, брисањем удео постаје сопствени

* уз навођење разлога

+ само оправдан разлог (претрпљена штета, повреда права, наметање превеликих обавеза...)

+ право на накнаду тржишне вредности удела

+ поступак – 1) писмени захтев друштву 2) скупштина одлучује (2/3) 3) усвоји захтев – исплата накнаде 4) одбије захтев – парница 5) суд усвоји – исплата накнаде и одштете (2 до 5 год.) 6) забрана доо да врши исплате члановима док не исплати накнаду 7) солидарна неограничена одговорност свих чланова за накнаду удела 8) одштета у посебној парници

- искључење

* појам – једностран раскид уговора од доо

* само оправдан разлог

* начини – вансудски и судски

* вансудски – због неуношења улога ни по опомени, одлука скупштине (2/3),

брисањем удео постаје сопствени, обавеза уношења улога остаје и обавеза одштете

* судски

+ по тужби друштва (одлука скупшт. 2/3) или члана (изведена тужба)

+ разлози из оснивачког акта (осим неуношења улога) – нпр. штета друштву тешком кривицом, повреда посебне дужности, битно отежање пословања

+ суд усвоји захтев – брисање, сопствени удео

+ право искљученог на накнаду ликвидационе вредности удела

+ право друштва на одштету

+ рок за тужбу – 6 месеци по заснању, 5 год.

Органи

- једнодоман систем – скупштина и један или више директора
- дводоман систем – скупштина, надзорни одбор и један или више директора
- скупштина

* појам – највиши орган, сви чланови

* делокруг – најважније одлуке: оснивачки акт, промена капитала, форме доо, статусна промена, именовање, разрешење, финанс. извештај престанак доо...

* седнице – сазива управа, бар једном годишње, или члан, кворум, одлучивање

- директор – појам, обавеза бар једног директора (физичко лице), именовање, разрешење, претпоставка делокруга, мандат (неодређено време)
- надзорни одбор – појам, делокруг, најмање 3 члана (непаран број), именовање, разрешење, не сме запослени, мандат (4 год., више пута), седнице, одлучивање по главама већином присутних, кворум (већина свих)

Престанак друштва – као АД